

Vøgas Lund - en grøn plet

Af Knud Sørensen

Nord for Vejrup by ligger plantagen Vøgas-Lund. Ved den stærke udbygning af byen i 60'erne blev hele arealet mellem den gamle hovedvej og plantagen udbygget, så villakvarteret nu ligger helt ind til skovbrynet.

En kreds af sognets beboere fik i 1910 den idé at tilplante et areal som et lystanlæg. Man dannede et aktieselskab og købte 20 td. ld. af Annexgårdens jord til formålet, ca. en trediedel var opdyrket, resten var hede og mose.

Navnet Vøgas-Lund stammer fra et gammelt sagn, der fortæller, at der engang boede en konge ved navn Vøga i Vejrup, og at han ligger begravet under en desværre nu slettet jordhøj i plantagen.

Primus motor i foretagendet og den egentlige skaber af lystanlægget var landbrugskandidat Niels Iversen fra Sdr. Vejrup. Vøgas-Lund blev Niels Iversens hjertebarn og livsværk, og man kan vel sige, at få har efterladt et smukkere minde i sit sogn end han ved på denne måde at prente sit navn i naturens skudsmålsbog.

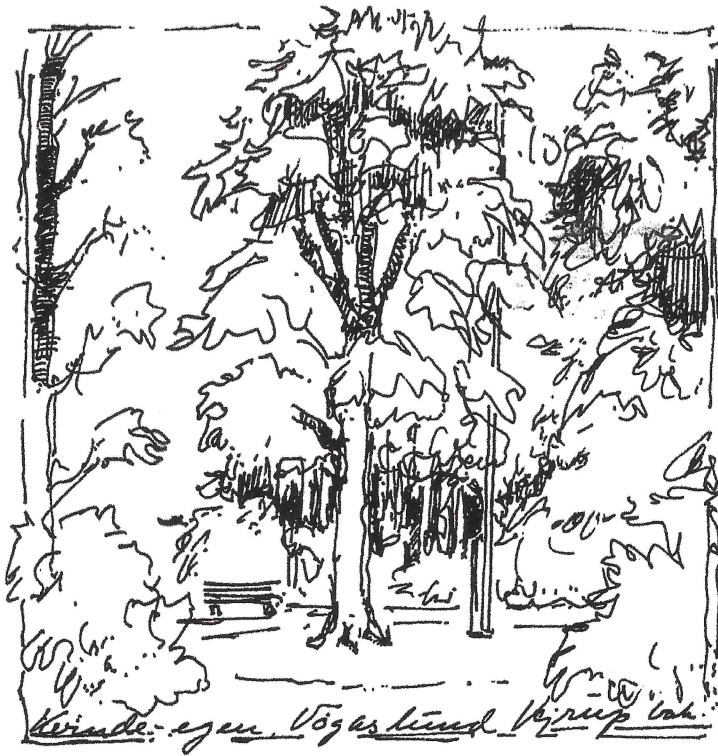
Stiftende generalforsamling afholdtes den 25. juni 1910, hvor en valgt bestyrelse konstituerede sig med Niels Iversen som formand. Herefter gik man i gang med forberedelserne, og i de følgende år blev hele arealet tilplantet med nåle- og løvtræer; mest gran, eg, bøg og birk alt efter hvad der egnede sig bedst til den varierende jordbund.

Midt i plantagen blev anlagt en græsbevokset festplads, og uden om den plantedes forskellige sjældne træer og buske, som var importeret fra fjerne lande. De fleste fik dog en ret kort levetid, formentlig fordi de ikke tålte det barske vestjyske klima. I en rundkreds om festpladsen plantedes stauder, der med deres blomsterflor dannede en smuk overgang mellem græs og træer.

Stauderne er borte, måske blev der for skyggefuldt, efterhånden som træerne voksede til, måske har de savnet kandidatens nænsomme hånd og grønne fingre, da han ikke var mere.

Da kvinderne i Danmark fik valgret, fik H. Cl. Fogh, Sdr. Vejrup, den idé, at begivenheden skulle markeres ved, at nogle af sognets kvinder skulle plante et egetræ i lunden. Træet skænkede han, og den 30. april 1918 gik 20 kvinder op på festpladsen og plantede under højtidelige former egetræet, hvorefter de tilstedeværende sang »Kongernes Konge«. Egen, der har vokset sig stor og smuk, står side om side med flagstangen og kaldes naturligvis »Kvindeegen«.

Træerne voksede godt, og allerede i 1920 solgtes over 1.000 juletræer. Da Vøgas-Lund efterhånden blev benyttet som udflugtsmål for om-

»Kvinde-egen« der i april 1918 blev plantet til minde om indførelsen af kvindernes valgret.

liggende sogne, ligesom der afholdtes foredragsmøder og lign., anskaffedes i 1924 en talerstol. Ungdomsforeningen arrangerede flere gange friluftsskuespil med god tilslutning.

Niels Iversen, der døde i 1937, var en temperamentsfuld mand og værnede om lunden med strenghed; og ve den formastelige der plukkede bøgegrene eller tilegnede sig et skud fra de sjældne stauder, de blev, hvis han opdagede det, tiltalt med store bogstaver. For at få skovgæsterne til at opføre sig anstændigt satte han skilte op ved indfaldsveje og på gangene. Jeg husker ordlyden af enkelte, f. eks.

Hærværk at øve er hæsliq dåd
 vær skånsom mod træ og busk
 og søl ej skovbund og grønsvær til
 med alskens ruskomsnusk

og

Madpapir og æggeskaller
 pynter ej i Vøgas haller

At der bag Niels Iversens ret så barske ydre gemtes et varmt og følsomt sind røbes i hans efterladte digte. Digte der aldrig udkom, men hvoraf der findes afskrift i Vejrup sognekirke. Han yndede ved solnedgang efter en travl arbejdsdag at sidde i sin stol i lunden og skrive.

Alle hans digte var en hyldest til Vøgas-Lund og til naturen, her nogle få linjer:

Slægt efter slægt vil vandre herud
hver gang du aksler dit vårgrønne skrud
når jeg er borte vær du da min tolk
sig at jeg elsked vort sogn og dets folk.

Efter Niels Iversens død rejstes en mindesten over ham på festpladsen. Stenen blev skænket af Andreas Hansen, Lykkesgård.

I 1976 blev gravet en skovsø, og i 1978 blev på Vejrup Borgerforenings initiativ anlagt en friluftsscene. Da »plant et træ« kampagnen gik over landet, gik flere familier fra Vejrup op i lunden og plantede deres private »stamtræ«. Der er ingen tvivl om, at mange gennem årene har afstresset ved en skovtur i Vøgas-Lund.

Skiftende formænd og bestyrelser har gjort et stort arbejde for plantagen. De fungerende formænd har været:

1910-1937 Niels Iversen
1937-1940 Magnus Thomsen, Grisbæk
1940-1944 Chr. J. Christensen, Vejrup
1944-1946 Hans Iversen, Nr. Vejrup
1946-1973 Viktor Larsen, »Lundsminde«
1973-1983 Hans Jørgensen, Nr. Vejrup
1983- Orla Jørgensen, Nr. Vejrup

I 1966 blev hovedvejen forlagt uden om Vejrup by. Den stærkt stigende trafik gennem byen og især over den uheldigt formede viadukt var efterhånden blevet en belastning for både trafikanter og beboere.

For at få en fornuftig linjeføring blev det desværre nødvendigt at gennemskære Vøgas-Lund. Skovens før så dybe stilhed blev brudt af utallige automobiler. Selv i sene nattetimer flænges mørke og stilhed af fortravlede mennesker, der jager hen ad selvskabte lysbroer. - Kan-ske Kong Vøga vender sig en gang i sin grav.

Knud Sørensen, Engdraget 11, Vejrup, f. 1915 på gården på Bækmark, som han drev fra 1947-1983. Landboforeningsformand i 10 år, sognerådsformand i Vejrup, byrådsmedlem i Bramming.